

nr. 1 | IUSBÄRAREN

2015 | UTGIVEN AV JURIDISKA FÖRENINGEN VID STOCKHOLMS UNIVERSITET SEDAN 1959

■ MORGAN JOHANSSON

Nya justitieministern i exklusiv intervju

■ BAKOM KULISSERNA

Han är redaktör
för lagboken

■ UNDERSÖKNING

Så ser dina kursare
på betygen

■ JURISTSTUDENTER I DEBATT

“Jurister tror att
de är objektiva”

MIKAELA THURESSON
Vice chefred.

KRISTOFFER ANDERSSON
Skribent

DAVID MUNCK
Skribent

HARRI KORHONEN
Skribent

FREDRIK NORBERG
Skribent

CHRISTIAN FREDRIKSON
Skribent

CRISTINA KESKITALO
Skribent

EDITH GRUNDIN
Skribent

MALIN WESTÉN
Fotograf

ERIK FRITZ
Skribent

MOA BJÖRKLUND WEGLIN
Skribent

MALIN HOLMLUND
Skribent

JILL WALLENTIN
Formgivare

ADAM BORG
Annonsansvarig

NIKLAS BOLIN DJANAIEFF
Fotograf

Annonsera i iusbäraren?

Kontakta då Adam Borg på **annonsansvarig**.
iusbaren@jurstud.com eller ring 0737-53 57 51

Tips från coachen

NÄR jag började juristprogrammet lovade jag mig att inte hoppa på betygshetståget. Mitt motto är ”hellre precis godkänt men bra koll på det som är viktigt - än högsta betyg utan att ha fattat.”

Visst hänger ofta tentabyget ihop med kunskapsnivå men det är inte alltid så. Förutom tur eller otur med tentafrågorna går det ju att plugga strategiskt inför tentan eller syssla med ett mer långsiktigt kunskapsinhämtande. Det kan handla om att läsa saker som man anar inte kommer på tentan men som ändå känns viktigt inför livet utanför skolan.

Eftersom jag redan har en journalistexamen i bagaget vet jag hur lite betyg väger i jämförelse med det faktiska kunskandet. Detta fick jag en dyr läxa i när jag ville jobba som videoreporter på TV. Jag tyckte kamerateknik var krångligt när jag pluggade så jag lät andra i gruppen göra det medan jag gjorde annat så ändå fick bästa betyg.

När jag senare kom ut i verkligheten trodde jag inte på mina kamerakunskaper så jag vågade inte söka ett videoreporterjobb. Istället tog jag mig in via oavlönad praktik. Det gick ju bra, men oj vad många fina tusenlappar jag har förlorat på detta sätt. Jag tror framförallt att svajande självförtroende inom ett visst ämne verkligen är det som hindrar personlig utveckling.

Satsa högt men glöm aldrig bort att plugga för din egen skull – inte för betyget. Läs mer om synen på betyg på juristprogrammet i iusbärarens egen granskning.

Nästa nummer tar Mikaela Thuresson över chefredaktörskapet, mig hittar ni på Dagens Juridik.

JAQUELINE BALCER BEDNARSKA
Chefredaktör

.12

iusBÄRAREN ges ut av Juridiska föreningen vid Stockholms universitet. Utgivning sker fyra gånger per år och tidningen skickas kostnadsfritt till alla studenter vid Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet samt till alla anställda på Juridicum vid Stockholms universitet. Även utvalda advokatbyråer, myndigheter och bibliotek erhåller tidningen kostnadsfritt.

Så här ser vi på betygen.....4
 Intervju "Otroligt låg arbetslöshet"7
 Ordförande har ordet8
 Juridiska föreningens styrelse år 2015..9
 Han är redaktör för lagboken..... 12
 Intervju: Morgan Johansson..... 14
 Företrädare på ministerposten20
 Krönika: Plånbok eller lagbok?22
 Fråga arbetsrättaren.....24
 Läsarkönika: Fördomar26

ANSVARIG UTGIVARE

Fredrik Tingland
viceordforande@jurstud.com

CHEFREDAKTÖR

Jaqueline Balcer Bednarska
chefred@jurstud.com

VICE CHEFREDAKTÖR

Mikaela Thuresson
thuresson.mikaela@hotmail.com

INFORMATIONSEKRETERARE JF

William Wall
infosek@jurstud.com

BILDANSVARIG/FOTOGRAF

Niklas Bolin Djanaiëff
niklasbolindjanaiëff@me.com

GRAFISK FORM OCH LAYOUT

Jill Wallentin
mail@jillsmat.se

ANNONSBOKNING

Adam Borg
annonsansvarig.iusbaren@jurstud.com

TRYCK

Dixa AB, www.dixa.se

OMSLAGSFOTO

Morgan Johansson,
FOTO Niklas Bolin Djanaiëff

ADRESS

Frescativägen 16
114 18 Stockholm

FÅR DU INTE TIDNINGEN?

Ring 08-15 69 71 eller
maila.chefred@jurstud.com

Redaktionen förbehåller sig rätten att skära i eller refusera insänt material. För icke beställt material ansvaras ej. I tidningen gjorda uttalanden är endast om så anges att betrakta som JF:s eller iusbärarens ståndpunkt.

iusbäraren undersöker...

71%
oroar sig "alltid" eller "ofta" för att betygen inte räcker

Så här ser vi på våra egna och andras betyg

HÖGA BETYG ÄR MYCKET VIKTIGT för att få jobb och de flesta känner alltid av betygshetsen. Det menar studenterna som svarat på iusbärarens enkät på nätet. Jobb och kurskamrater är största anledningarna till stressen.

S **TRESSADE** studenter och en betygshets som "sitter i väggarna" på Juridicum. Det är en bild som många känner igen, men frågan är om den stämmer med verkligheten. Vi skickade ut en enkät via Juridiska Föreningens facebookside för att ta reda på vad ni tycker. Enkäten besvarades av 172 juriststudenter vid Stockholms universitet.

27%
är osäkra på om de har jobb ett år efter examen

Arbete orsaken
Arbete var den överlägset vanligas-

te orsaken till studenternas betygshets, det ansåg drygt 49 procent av studenterna, medan 29 procent istället tyckte att kurskamraterna stressade mest. Notarietjänst sägs ofta vara en stor bov i sammanhanget och separerades därför från övriga juristjobb i vår undersökning, men hamnade till slut på tredje plats. Endast 15 procent ansåg att notarietjänst var största anledningen till stressen.

Alltid stressade

En klar majoritet av de tillfrågade upplever sig stressade över betygen. Hela 88 procent svarar att de "alltid" eller "ofta" känner av betygshetsen och endast drygt en halv procent känner aldrig av någon betygshets. Oron för att betygen inte räcker till känner de allra flesta igen sig i, 31 procent oroar sig alltid och 41 procent gör det ofta.

Studenter från samtliga terminer på juristprogrammet svarade på enkäten. Några få procent av de som svarat läste på första och andra terminen. De största deltagargrupperna läste fjärde terminen,

15 procent, femte terminen, 17 procent, eller nionde terminen, som utgjorde den största gruppen om nära 19 procent av deltagarna.

24%
tror att de har sämre betyg än sina kurskamrater

Tror på betygen

Många studenter som svarat på undersökningen har uppfattningen att höga betyg har betydelse när man söker jobb. Nästan 62 procent tror att höga betyg är mycket viktigt och 14 procent tror att höga betyg är helt avgörande när de söker jobb. Nära 19 procent ansåg att höga betyg bara var ganska viktiga i sammanhanget och fem procent av studenterna tror inte att höga betyg spelar någon roll alls när de söker jobb.

Medel jämfört med andra

När det gäller kunskap i juridik anser 65 procent av studenterna att de håller sig på en medelnivå jämfört med sina kurskamrater och nästan 29 procent anser att

56%
av studenterna var mellan 22-25 år

5%
tror inte att betygen spelar roll när de söker jobb

deras kunskaper är över medel jämfört med kamraterna. Bara sex procent skattar sina kunskaper i juridik som under medel, men när betygen kommer på tal sviktar många studenters självförtroende. Drygt 24 procent tror att deras betyg är under medelnivå jämfört med kurskamraterna.

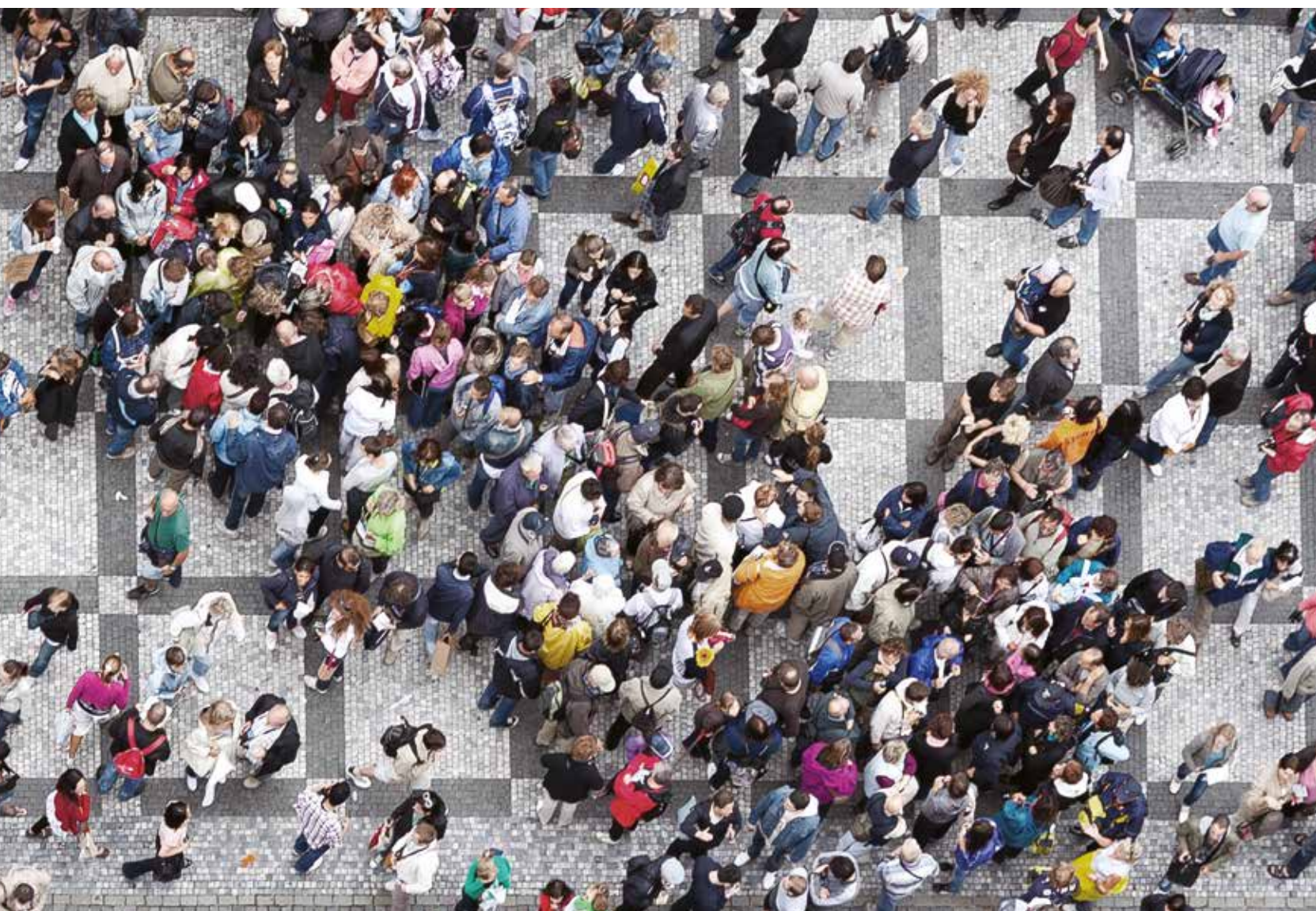
Tror på jobb

Det är dock inte en fullständigt pessimistisk bild som målas av enkäten. Trots att så många av studenterna uppger att arbete är största orsaken till betygshets så tror de flesta, hela 70 procent, att de har ett juristjobb inom ett år från examen. Bara tre procent trodde det inte, medan 27 procent var osäkra.

TEXT Mikaela Thuresson
FOTO Thinkstock

51%
uppger att de "alltid" känner betygshets

Flest vänner på LinkedIn vinner

Det är inte riktigt så enkelt, men ett internationellt nätverk kommer alltid vara till din fördel.

På White & Case får du nära 5000 kollegor med över 50 nationaliteter som du kommer att ha nytta av både i din professionella karriär och din personliga utveckling.

White & Case finns i 26 länder med 38 kontor.

whitecase.com

In this advertisement, White & Case means the international legal practice comprising White & Case LLP, a New York State registered limited liability partnership, White & Case LLP, a limited liability partnership incorporated under English law and all other affiliated partnerships, companies and entities. LON0215016

”Otroligt låg arbetslöshet”

JOBB ÄR KLART STÖRSTA ANLEDNINGEN till betygshets och de flesta oroar sig för att betygen inte räcker. Det anser juriststudenter som svarat på iusbärrarens enkät men fackförbundet Jusek manar till lugn.

– Det där är lite skrämmande, för vi ser en stabil och trygg arbetsmarknad för nya jurister, säger Linda Agetoft, studerandeombudsman på Jusek.

Känner du igen det här?

Ja, det stämmer med vår uppfattning också. Vi gör nationella undersökningar vartannat år och vi ser en stor stress och press. Vi frågar inte efter betygshets specifikt men däremot efter oro. Som förbund ser vi en ökad oro de senaste åren som inte står i relation till läget på arbetsmarknaden.

Hur går det för de som tar juristexamen utan högsta betyg?

Vår senaste mätning visar siffror från de som tog examen mellan september 2011 till augusti 2012. Det vi såg var att 45 procent av juriststudenterna fick sitt första jobb innan examen och ytterligare 35 procent fick jobb inom tre månader efter examen. Så de absolut allra flesta får jobb otroligt snabbt och de flesta anger att de har ganska eller mycket kvalificerade arbetsuppgifter. Nästan 62 procent tror att höga betyg från juristprogrammet är ”mycket viktigt” när man söker jobb.

Räcker inte juristexamen?

Vi har en otroligt låg arbetslöshet bland jurister och 45 procent får som sagt jobb redan innan examen, så uppenbarligen räcker det.

Jag läste själv juristprogrammet och får jag spekulera lite så kan betygshetsen bero på en hård konkurrens bland många duktiga studenter, men också på att vissa aktörer på arbetsmarknaden syns mycket på universitetet. De har ett intresse av att många söker sig till dem och vill gärna framstå som att de bara söker toppstudenter. Men de utgör bara en liten del av arbetsmarknaden. Jusek har inget intresse av att måla upp en särskild bild av arbetsmarknaden och som student kan man vända sig till oss för att få objektiv information om hur läget ser ut.

Hur ser arbetsmarknaden för nya jurister?

Nyutexaminerade jurister har bland de bästa förutsättningarna som finns på arbetsmarknaden, bättre än alla andra Juseks medlemsgrupper och det finns få andra grupper som har så fina siffror.

Många betygshetsar på grund av arbete men 70 procent tror de har juristjobb ett år efter examen. Kan det vara så att vi vill ha en viss typ av jobb och helst inte jobbar till exempel inom offentlig sektor?

Ja, offentlig och kommunal sektor upplevs inte alltid som attraktivt bland studenter men det är en underskattad sektor där det finns många spännande tjänster. Jurister finns på hela arbetsmarknaden och det finns ännu fler

jobb om man breddar sitt perspektiv. Det finns också spännande kvalificerade tjänster som inte har titeln ”jurist”, man behöver inte stirra sig blind på titeln. Fyra av tio jurister jobbar med traditionella juristjobb och en stor andel är chefer, jobbar i gränslandet mellan juridiken och någonting annat eller har andra tjänster.

Kan betygshets vara positivt?

Jag ser inga positiva konsekvenser av en hets, det är positivt att drivas av en vilja att lära sig mer. Det vore fantastiskt om fler inriktade sig på sådant som de brinner för, det kan man göra för det finns gott om jobb.

Vad vill du säga till studenter som är stressade över arbete?

Man kan skifta fokus från vad man tror att arbetsgivaren söker och istället fundera på vad man själv vill göra och skulle trivas att jobba med. Många börjar jobba med en viss sak, men ju längre man kommer från studierna, desto mer ser vi att många byter inriktning och börjar jobba med något helt annat.

TEXT Mikaela Thuresson FOTO Jusek

Länge leve Juridiska föreningen!

VINTERN har rasat och ännu ett verksamhetsår har inletts. Juridiska föreningen har i över 100 år bedrivit verksamhet som gett mervärde till juriststudentens vardag. Detta framgångskoncept ska fortsätta genomsyra föreningens verksamhet under det kommande året, och minst 100 år framöver.

Föreningens verksamhet kan delas in i tre huvudsakliga delar: de studiesociala, arbetsmarknadsfrämjande och studiefrämjande delarna.

FÖRENINGENS STUDIESOCIALA verksamhet står för oss alltid i fokus. Insparksaktiviteterna är i full gång och vi hoppas och tror att de nya studenterna känner sig trygga och välkomnade under sin första tid på programmet. Vår målsättning är att möjliggöra skapandet av vänskapsband, vid sidan av pressen från studierna och på detta sätt ge en

ökad motivation till goda studieresultat. Puben är traditionsenligt öppen alla torsdagar för de studenter som är hungriga och törstiga efter en hård dags plugande.

UNDER DET gånga året har Juristdagarna nått nya höjder. Sedan ett antal år har arbetsmarknadsdagarna lockat över 100 utställare vilket skapar en än större attraktionskraft för den nybakade studenten att söka sig till Juristprogrammet vid Stockholms universitet. Detta är självklart något vi är mycket stolta och glada över. Årets juristdagar, som anordnas i oktober, kommer locka minst lika många utställare och studenter vilket vi ser mycket fram emot. Utöver detta har vi även ett löpande utbyte med våra samarbetspartners där vi tillsammans anordnar olika event med syfte att ge en inblick i den verksamma juristens vardag. Vi arbetar tillsammans med Stockholms

universitets studentkår för att juriststudenter ska ges en plattform till samtal och att utbyta studierelaterade erfarenheter i ett avslappnat forum. Mer info om detta ges vidare under vårterminen.

SOM NYTILLTRÄTT ordförandepar ser vi mycket fram emot att fortsätta driva föreningens verksamhet i den goda anda som så länge varit uppskattad bland våra medlemmar!

Vi hoppas se många av er på våra aktiviteter under våren!

AXEL CONRADI
Ordförande Juridiska föreningen

FREDRIK TINGLAND
Vice ordförande

FOTO Nathalie Ljustermo

Juridiska föreningens styrelse år 2015

Axel Conradi

JF titel: Ordförande

TERMIN: 8 (TYP)

Beskriv dig själv med tre ord: Artig, charmig och självgod.

Varför juridik? Jag har alltid haft ett stort samhällsinträsse vilket juridiken möjliggör mig att förverkliga.

Vad ha du för ambition som ordförande? Att göra JF mer öppen för alla dess medlemmar och att skapa en atmosfär av inkludering och förnyelse.

Vart ser du dig själv om tio år? UD

Kontakt: axel.conradi@jurstud.com

Ålder: 23

Favoritkurs: Folkkrätt

Kontakt: marcus.waldemarsson@jurstud.com

Ålder: 21

Favoritkurs: CA (Lita inte på alla domedagsprofeter)

William Wall

JF titel: Informationssekreterare

TERMIN: 5

Beskriv dig själv med tre ord:

Dylanolog, driven och denuntierad.

Varför juridik?

Juristprogrammet är den enda naturliga vägen till arbetsmarknadens smörgåsbord av spännande jobb.

Vad har du för ambition som Informationssekreterare? Jag vill göra JF:s ansikte utåt mer enhetligt, slagkraftigt och samtida.

Var ser du dig själv om 10 år? Om tio år driver jag min affärsjuridiska byrå "Better Call Wall!". Kom gärna förbi!

Kontakt: william.wall@jurstud.com

Ålder: 22

Favoritkurs: CA

Jessica Lundkvist Vardaro

JF-titel: Internationell sekreterare

TERMIN: 8

Beskriv dig själv med tre ord: Positiv, ambitiös och envis.

Varför Juridik? Det är en bred och

intressant utbildning som erbjuder ett stort antal möjligheter inom yrkeslivet.

Vad har du för ambition som Internationell Sekreterare? Fortsätta

att driva och utveckla de existerande internationella samarbetena vi har idag. Därutöver har jag en ambition att bättre marknadsföra de aktiviteter som den internationella sektionen står för och därmed öka antalet engagerade JF-medlemmar.

Var ser du dig själv om 10 år? Arbeta med humanjuridik. Helst utomlands!

Kontakt: jessica.lundkvistvardaro@jurstud.com

Ålder: 24 år

Favoritkurs: Straffrätt

Max Korsback

JF titel: Vice skattmästare

TERMIN: 5

Beskriv dig själv med tre ord: Social, ambitiös och omfångsam.

Varför juridik? För att förbättra mig själv inom något som jag själv upplever mig ha en fallenhet för.

Vad ha du för ambition som Vice Skattmästare? Jag ser en växande förening framför mig och jag vill hjälpa

till att dämpa den växtvärk det har medfört. Fler och fler engagerar sig,

vilket är underbart men det innebär också att större krav ställs på att verksamheten i övrigt fungerar väl. Att de nya som engagerar sig får en så lätt väg som möjligt in i föreningen.

Vart ser du dig själv om tio år? För några år sedan hade jag flera konkreta mål, de är numera mer svävande i sitt uttryck. Jag hoppas fortsätta utvecklas i ett spännande jobb!

Kontakt: max.korsback@jurstud.com
Ålder: 28
Favoritkurs: Associationsrätt

Bruno Gustafsson
JF titel: Idrottssekreterare

TERMIN: 4
Beskriv dig själv med tre ord: Lugn, orädd, ärlig.

Varför juridik? Jag hade ingen speciell tanke på det när jag sökte men jag har upptäckt att det finns många intressanta samhällsaspekter av ämnet. Det är en anledning till varför jag har valt att fortsätta.

Vad ha du för ambition som idrottssekreterare? Att få fler juridikstudenter att engagera sig i JF:s idrottsaktiviteter och att hitta någon som kan stå i mål i fotbollslaget.

Vart ser du dig själv om tio år? Svår fråga. Kanske som försvarsadvokat.

Kontakt: idrottssekreterare@jurstud.com
Ålder: 20
Favoritkurs: CA

Jenny Lindén
JF titel: Överfadder

TERMIN: 6
Beskriv dig själv med tre ord: Driven, social och företagsam.

Varför juridik? Jag tycker rättsprocesser är spännande och har alltid velat jobba med att hjälpa människor i situationer där de själva inte har tillräcklig kunskap inom området för att utfallet ska bli det bästa möjliga.

Vad har du för ambition som Överfadder? Jag vill att JJK:arna får en fantastisk inspark och en insyn i föreningens verksamhet som gör att de sedan själva vill engagera sig inom JF.

Vart ser du dig själv om tio år? Jobbandes som offentlig försvarare eller med något annat inom humanjuridiken.

Kontakt: jenny.linden@jurstud.com
Ålder: 22
Favoritkurs: Processrätt, helt klart!

Lovisa Lindahl
Titel: Marknadssekreterare

TERMIN: 7
Beskriv dig själv med tre ord: Ambitiös, målinriktad, rättvis

Favoritkurs: Straffrätt
Varför juridik:

Efter att ha tittat på en rättegång i gymnasiet bestämde jag mig för att jag ville bli offentlig försvarare.

Ambition som MS: Få ihop en riktig marknadskommitté som kan ge våra samarbetspartner en kvalitativ service.

Vart ser du dig själv om tio år? Jag arbetar som offentlig försvarare.

Ålder: 23 år
Kontakt: Lovisa.lindahl@jurstud.com

Fredrik Nykvist
JF titel: Skattmästare

TERMIN: 5
Beskriv dig själv med tre ord: Äventyrslysten, nyfiken och noggrann.

Varför juridik? För att jag vill ha ett roligt, intressant och utmanande arbete i framtiden.

Vad ha du för ambition som skattmästare? Min ambition är att föreningen ska bibehålla en god ekonomi samtidigt som föreningens olika kommittéer ska ha de bästa möjliga ekonomiska förutsättningarna för att bedriva sina verksamheter.

Vart ser du dig själv om tio år? Jag jobbar med ett spännande och utmanande projekt på en stor internationell byrå.

Kontakt: fredrik.nykvist@jurstud.com
Ålder: 26
Favoritkurs: Associationsrätt

Emma Ruge
JF titel: Sekreterare

TERMIN: 5
Beskriv dig själv med tre ord: Envis, glad och nyfiken.

Varför juridik? Juridiken är ständigt närvarande omkring oss. Det påverkar det mesta i våra liv på sätt de flesta inte inser. Det är det som gör det så spännande.

Vad ha du för ambition som sekreterare? Göra mitt bästa för att det ska bli en underbar årsbal!

Vart ser du dig själv om tio år? Jag har svårt att se förbi juristprogrammet. Så, vi får se.

Kontakt: emma.ruge@jurstud.com
Ålder: 23
Favoritkurs: C3.

Karolina Andersson
JF titel: Klubbmästare

TERMIN: 5
Beskriv dig själv med tre ord: Klubbare, knasig och kul

Varför juridik? Jag har alltid tyckt att det är intressant. Ville även läsa något där jag inte behövde räkna matte (tji fick jag när jag läste associationsrätt och skatterätt).

Vad har du för ambition som Klubbmästare? Att bidra till ett studentliv som är tillgängligt och attraktivt för alla.

Vart ser du dig själv om tio år? Förhoppningsvis har jag tagit min examen, har jobb och är nöjd med livet.

Kontakt: klubbmastare@jurstud.com
Ålder: 21
Favoritkurs: CB och CD

Åke Larsson
JF titel: Borgmästare

TERMIN: 6
Beskriv dig själv med tre ord: Ändå ganska rolig

Varför juridik? Redan som liten bestämde jag mig för att om jag inte kom på något roligare skulle det bli juridik. Det blev juridik. Det fanns också ett visst intresse för samhällsfrågor och rätt och orätt bakom mitt val.

Vad har du för ambition som borgmästare? Att juristernas hus ska fortsätta vara en trevlig plats för juriststudenter att vara på.

Vart ser du dig själv om tio år? Med hemmets lycka, hans levnad barn och maka smycka. Förhoppningsvis har jag ett bra jobb också.

Kontakt: ake.larsson@jurstud.com
Ålder: 21
Favoritkurs: Civilrätt D

Fredrik Tingland
JF titel: Vice Ordförande

TERMIN: 8/9
Beskriv dig själv med tre ord: Lösningorienterad, pålitlig, kamrattlig

Varför juridik? Jag gillar ord och diskussioner. Få utbildningar har lika bra utbud av det.

Vad har du för ambition som Vice Ordförande? Jag kommer arbeta för att stärka JFs samarbete med de studiebevakande organen. JF ska vara en plats dit alla medlemmar kan vända sig oavsett vad.

Vart ser du dig själv om tio år? Förhoppningsvis på en plats där jag kan förändra samhället på ett positivt vis.

Kontakt: fredrik.tingland@jurstud.com
Ålder: 24
Favoritkurs: Skadeståndsrätt

FOTO: Nathalie Ljustermo
SAMMANSTÄLLT AV: William Wall

”Volymen som den ser ut idag är på gränsen”

MÅNGA AV OSS JURISTER ser hans namn varje dag. Han är tidigare justitieråd som varit ordförande i Högsta domstolen och sedan 2011 är han utgivare av Sveriges Rikes Lag. Iusbäraren har pratat lagbok med Johan Munck.

Hur kom det sig att du blev utgivare för Sveriges Rikes Lag?

Utgivaren har väldigt ofta varit tidigare ordförande i Högsta domstolen, åtminstone under senaste decennierna. Jag var lite tveksam till erbjudandet först men Norstedts Juridik övertygade mig att det skulle gå bra. Man ska vara så väldigt noggrann som utgivare för lagboken och det försöker jag vara, men mina företrädare har varit mer noggranna.

Vad innebär din roll i praktiken?

Vi granskar alla författningar, det får jag hjälp med. Sedan får man ta ställning till hur texten ska disponeras, till exempel om en hel författning ska tas med eller om den bara ska finnas med som en anmärkning. Är den allt för perifer kanske den inte ska tas med alls. Det gäller att ta ställning till i vilken form vi ska ta med EU:s författningar, hänvisa till dem, ha med hela författningen eller transumera – att ta med en del av den och hoppa över vissa paragrafer.

Vi tar in rättsfall från många domstolar, dock bara från sista instans. Där gör vi en egen kort sammanfattning. Sedan tar vi in avgöranden från EU-domstolen och Europadomstolen, de kan bli ganska många. EU-domstolens avgöranden och sådana domar från Europadomstolen som gäller Sverige hamnar under de

lagrum där de mest hör hemma. Dessutom har vi en fullständig förteckning av Europadomstolens avgöranden i anslutning till Europakonventionen.

Vad är det mest intressanta med arbetet?

För det första är det ett trevligt gäng som sysslar med detta, det är roligt att arbeta med dem. Det mest intressanta är att gå igenom rättsfallen, det gör att jag håller mig ajour med vad som händer och sker inom juridiken.

Vilken är den största utmaningen?

Lagboken får inte svälla för mycket och volymen som den ser ut idag är på gränsen. Vi vill gärna undvika fler än en lagbok. Det har varit ett problem i alla tider och man har kommit rätt långt med att göra tunna sidor men nu kan de nog inte bli så mycket tunnare. Årets lagbok har därför en ny typografi och tack vare den sparade vi sidor, men den är fortfarande för tjock.

Vilka lagar får inte plats?

Vissa är tämligen självklara att utelämnas på grund av lagbokens struktur, den skulle svälla för mycket annars. Många författningar är gränsfall. Vi använder bland annat Zeteos statistik för att avgöra vilka som ska vara med. Tidigare centrala lagar som växellagen och check-

lagen som det finns massor av rättsfall på används till exempel inte så mycket längre, dem har vi satt med liten stil. Lagboken vänder sig i första hand till de allmänna domstolarna men vi försöker också tillgodose förvaltningsdomstolarnas intressen.

Men vissa obsoleta lagar får finnas med?

Det var det en väldig diskussion för några år sedan om till exempel gamla byggningabalken skulle vara kvar, men den innehåller bara ungefär 30-40 sidor så det hade inte betytt så mycket för utrymmet om vi tagit bort den. Bestämmelser som ”Huru svin må i ollonskog släppas” finns kvar av gammal tradition.

Tror du lagboken förändras framöver?

Frågan är om vi kommer ha en lagbok framöver. För 20 år sedan trodde inte förlaget att vi skulle ha en lagbok idag men det har vi ju. Det är omöjligt att bedöma hur det ser ut i framtiden men de senaste decennierna har försäljningssiffrorna varit ganska oförändrade trots en ökning av antalet jurister. Ungefär 20 000 personer om året köper en lagbok.

TEXT Mikaela Thuresson
FOTO Norstedts förlag

Samlar du din gamla kurslitteratur på hög?

Sälj den hos oss istället!

Juristernas Bokhandel bedriver andrahandsförsäljning av kurslitteratur. Lämna in dina böcker till oss så säljer vi dem åt dig till ett i förväg överenskommet pris. När din bok blivit såld hämtar du ut dina pengar – *enkelt och smidigt!*

HOS OSS FINNER DU BLAND ANNAT

- ✓ Lagböcker
- ✓ Kurslitteratur
- ✓ Ordböcker
- ✓ Kompendier
- ✓ Andrahandslitteratur
- ✓ Tentakompendier
- ✓ Pocketböcker
- ✓ Lagboksflikar
- ✓ Kontorsmaterial

JURISTERNAS BOKHANDEL

JURISTERNAS HUS, FRESCATIVÄGEN 18 • TELEFON 08-612 47 40
ÖPPETTIDER MÅNDAG–TORSDAG 10.30–17.00, FREDAG 10.30–15.00

MÖTE

med Morgan

SEDAN NÅGRA MÅNADER TILLBAKA HAR SVERIGE EN NY JUSTITIEMINISTER – MORGAN JOHANSSON. Vem är han och vad vill han göra i de viktigaste rättspolitiska och juridiska frågor som debatteras just nu? Ett team från iusbäraren besökte Justitiedepartementet och fick den mest utförliga intervju som gjorts med honom sedan han tillträdde posten.

HUR är det att vara både justitieminister och migrationsminister; att ha ansvar för två så stora och viktiga områden?

Det är arbetsamt! Vi gjorde en ny fördelning av ministerposterna efter valet. Statsminister Stefan Löfven ville samla all krisberedskap, såsom polis, SÄPO, kustbevakning, hemliga tvångsmedel och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, i samma portfölj hos inrikesminister Anders Ygeman. Samtidigt ville Löfven att jag, som varit statsråd tidigare, skulle ta hand också om migrationsfrågorna, som kommer att kräva en del arbete eftersom Sverige tar emot många asylsökande. Ygeman och jag har ett mycket nära samarbete. Det skulle

inte fungera om alla våra ansvarsområden låg på en person.

Vad i din bakgrund har du mest nytta av i ditt nuvarande ämbete?

Jag har suttit i riksdagen i 16 år. Under min första riksdagsperiod var jag ledamot i Justitiekommittén. Förra mandatperioden var jag ordförande i det utskottet. Jag har också suttit i Konstitutionsutskottet, och i grundlagsutredningen som tog fram den nya regeringsformen. I slutet på 90-talet arbetade jag som journalist på tidningen Arbetet i Malmö. De erfarenheterna är värdefulla i kontakter med media samt vid arbete med yttrande- och tryckfrihetsfrågor.

I Göran Perssons regering var jag socialtjänst- och folkhälsominister från

2002 till 2006. Vissa frågor som jag och Thomas Bodström delade på då, t.ex. narkotika, LVU (vård av unga) och slutet ungdomsvård, återkommer nu.

Var det numera avstyrda utlysandet av nyval förenligt med 3 kap. 10 § regeringsformen, RF?

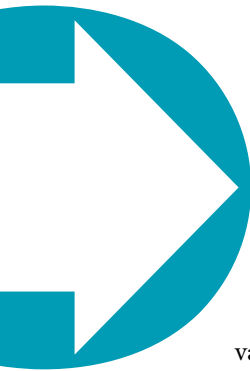
Ja, fast reglerna om nyval står i 3 kap. 11 § RF. Enligt denna paragraf får regeringen utlysa nyval om det gått tre månader sedan riksdagen samlats första gången. Det var därför som Löfven, efter att budgeten fallit, sa att regeringen kommer besluta om nyval när vi har möjlighet till det. Detta hade kunnat ske den 29 december 2014. Löfven sa samtidigt att "om någon vill prata med mig innan dess så vet ni var jag finns". En del av de borgerliga partierna var inte så intresserade av nyval, troligen eftersom de skulle kunna förlora på det, så de tog kontakt med oss. Så föddes Decemberöverenskommelsen.

Har Decemberöverenskommelsen haft några verkningar för Sverige som rättsstat?

Nej, rättsstaten är intakt. Däremot påverkas tillfälligt spelreglerna för parla-

“ Gällande t.ex. hämndporr behöver förtalslagstiftningen ses över.

mentarismen som praktik. Bakgrunden är att Sverigedemokraterna (SD), när de fällde vår budget, sa att de kommer fälla varje regering som inte gör som SD vill i migrationsfrågorna. De var till och med beredda att rösta emot sin egen politik i detta syfte. Om vi avgått och en borgerlig regering tagit över kunde SD mycket väl ha fällt också denna efter några månader. Så kan ett land inte styras.

Det behövs ett mått av politisk stabilitet och med Decemberöverenskommelsen fick Sverige det. Den medför också att vi som regering får handlingsfrihet eftersom vi kan lägga fram budgetförslag som kommer att röstas igenom, fram till år 2018 och eventuellt till år 2022.

Hur vill du komma åt den nya brottsligheten på internet, såsom ID-kapning och hämndporr?

Det finns ett färdigt betänkande om "identitetsintrång" som utredningen kallar det. Det har remissbehandlats och remissinstanserna var övervägande positiva till förslaget, men hade också värdefulla synpunkter som behöver övervägas. Det gäller att hitta rätt balans. Jag prioriterar frågan då problemet vuxit under senare år. Inriktningen är att kriminalisera olovlig användning av annans identitetsuppgifter.

“ Inriktningen är att kriminalisera olovlig användning av annans identitetsuppgifter.

ID-kapningar görs ofta för att begå handlingar som redan är brottsliga, t.ex. bedrägeri, men själva ID-kapningen är idag inte brottslig vilket är en lucka regeringen vill täppa till. Vi hoppas komma med en lagrådsremiss inom ett år.

Gällande t.ex. hämndporr behöver förtalslagstiftningen ses över. Våra reg-

“ ...om vi hade en författningsdomstol som kunde överpröva riksdagens beslut skulle det finnas en stor risk för att den domstolen blev politiserad.

ler är utformade utifrån en tid när det t.ex. handlade om skvaller i byn. Skvaller glöms bort och byn kunde man flytta ifrån. Men internet kan man aldrig flytta ifrån och nätet glömmer inte; om den som utsatts för hämndporr googlar på sig själv 20 år senare finns bilderna kvar.

Därför behöver lagen ses över. Regeringen Reinfeldt tillsatte utredningen "Ett modernt och starkt straffrättsligt skydd för den personliga integriteten", som ska vara klar i januari 2016. Sedan ska vi gå vidare.

Anser du att Sverige borde ha en författningsdomstol?

Nej, jag är emot det. Folksuveränitetens princip är viktig i Sverige. En författningsdomstol skulle bli en "överrock" till denna. Jag inser givetvis att en majoritet inte ska kunna fatta vilka beslut som helst. Parlamentet måste respektera viktiga principer och internationella konventioner som t.ex. Europakonventionen om mänskliga rättigheter. Men om vi hade en författningsdomstol som kunde överpröva riksdagens beslut skul-

le det finnas en stor risk för att den domstolen blev politiserad. I författningsdomstolen i USA vet alla vilka domare som är liberala och vilka som är konservativa. Valet av domare har betydelse för politiken och presidenterna tenderar att utse meningsfränder, som får en alltför stor makt vilken de behåller till sin död.

Slumpen avgör hur många författningsdomare en viss president får utse. Så vill jag inte ha det i Sverige. I grunden politiska beslut ska fattas av politiker, som är ansvariga inför folket, inte av jurister.

Vad anser du om förslaget om ett samtyckesrekvisit i sexualbrottslagstiftningen?

Regeringen har tillsatt en ny parlamentarisk sexualbrottsutredning. Jag satt i den förra sexualbrottskommittén, som inleddes 1998 och bl.a. ledde till brottsrubriceringarna våldtäkt mot barn och människohandel. Där diskuterades även samtyckesreglering men vi blev eniga om att inte införa det, främst då erfarenheter från bl.a. Storbritannien visat att det lett till mer fokus på brottsoffrets beteende istället för gärningsmannens. Det gör rättegångarna ännu obehagligare för den som utsatts för våldtäkt.

Kommittén valde istället att skriva ner hot- och våldsrekvisitet. En del problem löstes väl då, men vissa kvarstår. Varje år anmäls cirka 6 000 våldtäkter i Sverige men bara ett par hundra av dessa klaras upp. Det är en viktig fråga i samhällsdebatten. Det har hållits demonstrationer, och både folkpartiet och centern vill nu ha samtyckesregelring. Därför ansåg jag som ordförande i Justitieutskottet att frågan behövde utredas igen och vi socialdemokrater tog ett sådant utskottsinitiativ för ett år sedan. Där står vi nu, men vi vill fortfarande inte se en lagstiftning som sätter ökat fokus på brottsoffrets uppträdande. Den nya utredningen har fått tilläggstid för att förutsättningslöst se över frågan och se om fler brott kan omfattas av lagstiftningen samt studera den modell med ett oakttsamhetsrekvisit som finns i Norge.

Edith Grundin, David Munck, Morgan Johansson och Cecilia Lagersvärd.

Jag vill inte föregripa vad kommittén kommer fram till, men för högre upplärningsfrekvens av våldtäkter behövs också annat än ändrad strafflagstiftning, såsom mer stöd till brottsoffren vilka borde kunna få ett målsägandebiträde redan efter anmälan.

Hur ska man stoppa att personer i Sverige åker på jihad-resor, utan att det hindrar också dem som vill strida för demokratin, t.ex. det kurdiska motståndet mot Islamiska Staten (IS) eller Fria Syriska Arméns väpnade motstånd mot Assad-regimen?

Terrorådalen i Paris och Köpenhamn understryker behovet av krafttag mot de våldsbejakande extremisterna som inte tvekar att mörda oskyldiga och angripa

yttrandefriheten. Skärpt lagstiftning behövs och är en viktig del av detta arbete, men vi ska klara att hålla huvudet kallt så att nya lagar inte hamnar i konflikt med principerna för vårt öppna samhälle som de ska skydda. Jihad-resorna är ett stort problem, dels för de fruktansvärda brott som t.ex. IS begår på plats och dels för att hemvändarna utgör en säkerhetsrisk i Sverige då de kan ha nya kunskaper om terrormetoder och -nätverk.

Hittills finns cirka 130 bekräftade fall av jihad-resenärer från Sverige, varav runt 30 har stupat, och ytterligare minst 100 obekräftade fall av personer som kan ha anslutit sig till IS. Detta måste stoppas.

SEDAN DECEMBER arbetar en särskild utredning med hur Sverige ska leva upp

till kraven på straffrättsliga regler för att förhindra och bekämpa terrorism som FN antog hösten 2014. Regeringen kommer att ge utredaren tilläggsdirektiv senare i vår och utifrån utredningens förslag och remissinstansernas yttranden lämna lagförslag till riksdagen, förhoppningsvis före årets slut. Utan att föregå utredningens arbete eller förringa komplexiteten i arbetet med att ta fram en sådan här lagstiftning tror jag att en avgränsning kan göras. Flera länder har liknande lagstiftning och i debatten har flera olika modeller diskuterats. En modell är att avgränsningen knyts till FN:s terroristklassning. Den som vill resa ner för att stödja det kurdiska motståndet får då ansluta sig till de reguljära kurdiska styrkorna i Irak, men inte till PKK så länge de är terrorklassade, och

“ Mellan 20 och 30 svenskar har åkt till Ukraina för att bekämpa Ryssland, och en del av dem har anslutit sig till militära förband.

den som vill strida mot Assad måste välja en syrisk motståndsgroup som inte står på terrorlistan. Det måste på förhand gå att veta om resan är brottslig eller inte. Problem med extremister som deltar i krig är inte begränsade till Mellanöstern.

Mellan 20 och 30 svenskar har åkt till Ukraina för att bekämpa Ryssland, och en del av dem har anslutit sig till militära förband. Några av dem är nazister som inte respekterar demokratin, och det är olyckligt att de får militära kunskaper. Det blir dock svårare att komma åt detta, eftersom deras förband inte är terrorstämplade.

Hur vill du förbättra polisens effektivitet och kompetens?

Det är Ygemans bord, men han sitter i rummet här bredvid och jag sysslade med polisfrågor som ordförande i Justiteutskottet. En viktig del anser jag är att

polisutbildningen bör bli en treårig högskoleutbildning med koppling till forskning och metodutveckling. Den förra regeringen ville inte att det skulle bli så, men Ygeman utreder nu frågan. En annan viktig del är att förbättra polisens organisation. Här har en stor reform redan gjorts i och med att Polisen från och med i år är en enda statlig myndighet istället för 21 länsmyndigheter. Jag tror omorganisationen kommer att öka polisens effektivitet när förändringarna väl satt sig.

Ser du någon konflikt mellan Lexbase-registret och kriminellas möjligheter till rehabilitering efter avtjänat straff?

Ja, detta är ett stort problem. Jag gillar inte alls Lexbase utan tycker att det är en plattform för häxjakt. Jag är väl medveten om att ett ingripande mot Lexbase kräver svåra avvägningar mellan den personliga integriteten och yttrandefriheten. Överväganden kring offentlighetsprincipen har också betydelse. Sedan förra året artbetar en utredning som bl.a. ska se över

frågan om utgivningsbevis, vilket är det kryphål som Lexbase utnyttjar.

Syftet med utgivningsbevis för hemsidor var att ge grundlagsskydd åt nya medier, t.ex. bloggar, inte att rena personregister som Lexbase skulle få det. Utredningen kommer med sitt betänkande år 2016. Lexbase går kanske inte att komma åt utan grundlagsändring, men utredningen undersöker också om det kan finnas andra framkomliga vägar.

Du har sagt att det är fel att unga som döms för brott måste samtycka till ungdomstjänst för att detta ska kunna utdömas. Behövs inte samtycke för en sådan påföljd, vilken ses som lindrigare än fängelse, och där den som inte samtycker kan vägra jobba?

Det sänder helt fel signaler att säga att du inte behöver delta i ungdomstjänst om du inte vill. Ibland måste man göra saker som man inte vill! De flesta som vägrar göra ungdomstjänst får idag böter istället. Den som döms till fängelse kan

inte vägra att infinna sig. Naturligtvis ska samma princip gälla ungdomstjänst.

I Aftonbladet 29/1 2015 skriver Oisín Cantwell att anslagen till domstolarna kommer att minska med i snitt en kvarts miljard kronor per år de närmaste åren. Stämmer det och kan det i så fall försämra rättsstaten?

Om nämnda besparingar skulle bli verklighet kommer det att innebära betydande problem. Det står dock i budgetpropositionen att de hittills föreslagna besparingarna är avhängiga av om man går fram med alla straffprocessutredningens förslag, bl.a. ökade krav på prövningstillstånd i hovrätten. Jag har nyligen fått en föredragning om de ekonomiska konsekvenserna av straffprocessutredningen. Där föreslås en del som kan göras för att förenkla och effektivisera rättsskipningen utan att äventyra rättssäkerheten, men också andra reformer som vi nog inte ska genomföra. Hur stora anslagen till domstolsväsendet blir

framöver baseras på behoven i verksamheten och statens samlade ekonomi.

Siffrorna som anges i Aftonbladet är prognoser och ska tas för vad de är; de är inte bindande och de utgör inte den faktiska budgeten. Nästa budget som berör domstolarna kommer till hösten. Om anslagen då ska minskas blir det en förhandling om det med Finansdepartementet, gällande såväl de allmänna domstolarna som förvaltningsdomstolarna.

Kan det juridiska språket i domar skapa ett gap mellan juristerna och allmänheten?

Det finns alltid en risk, men svenska domar är förhållandevis lättlästa jämfört med dem som skrivs i många utländska domstolar, t.ex. EU-domstolens, som är mycket svårästa också för experter. När nämndemannasystemet diskuterats så hörde jag en gång en domare i Lund beklaga sig över att han ideligen måste agera som en lärare och förklara rättsläget för nämndemännen. Min reflexion var att det kanske är just detta han ska

vinnlägga sig om att göra, alltså förklara också för icke-jurister varför man kommer fram till ett visst domslut. Det borde också avspeglas i hur domskälen skrivs.

Hur anser du att det svenska rättssystemet står sig i en internationell jämförelse?

Jag tycker att det står sig bra. Jag satt fem år i Europarådets parlamentariska församling. Det var roligt att se hur engagerade och kunniga de svenska juristerna var. Svenska jurister har ett gott internationellt anseende.

TEXT Edith Grundin, Harri Korhonen, Cecilia Lagersvärd och David Munck
FOTO Niklas Bolin Djanaieff

FÖRETRÄDARE på ministerposten

NUVARANDE JUSTITIEMINISTER Morgan Johansson har haft 53 företrädare på ministerposten. Somliga har gjort större avtryck medan andra blivit kortvariga vid makten. Här följer ett tidsdokument över nio av de mer uppmärksammade justitieministrarna sedan andra världskriget.

Herman Zetterberg (S) 1945–1957

Zetterberg var justitieminister i hela 12 år vilket innebär att han har rekordet som den som suttit längst på posten. Han studerade juridik i Uppsala och var hovrättsråd innan han blev minister. Under åren som minister fokuserade Zetterberg främst på det straffrättsliga området. Frågor om ungdomsbrottslighet, ökad benådning och vård var viktiga i hans ideologiska idé om humanisering. Centrala författningar som antogs under Zetterbergs tid var Föräldrabalcken och Tryckfrihetsförordningen.

Herman Kling (S) 1959–1969

Kling som var utbildad jurist arbetade på Stockholms tingsrätt och Statskontoret innan han tillträdde som minister i Tage Erlanders regering. Grundläggande författningar som Brottsbalken och Upphovsrättslagen trädde i kraft under hans ministertid samtidigt som beredningen av Regeringsformen påbörjades. Efter 1969 arbetade Kling som ambassadör i Köpenhamn och Lissabon.

Lennart Geijer (S) 1969–1976

Geijer studerade juridik i Lund. Som justitieminister fortsatte han i Zetterbergs spår med att arbeta med straffrättsliga frågor. Hans strävan var att minska användningen av fängelsestraff och i stället satsa mer på vård och rehabilitering. Han förhandlade med RAF (Röda armé-fraktionen) vid ockupationen av den västtyska ambassaden i Stockholm. Den så kallade Geijer-affären ledde till negativ publicitet och den dåvarande rikspolischefen uppmanade Olof Palme att undersöka Geijers eventuella samröre med prostituerade med anknytning till främmande makts underrättelsetjänst.

Sten Wickbom (S) 1983–1987

Wickbom var hovrättsråd och generaldirektör vid Lantmäteriet innan Olof Palme tillsatte honom på posten som justitieminister. Han blev känd som en förnyare av kriminalvården, men tvingades avgå strax efter att spionen Stig Bergling rymt under en permission.

Anna-Greta Leijon (S) 1986–1988

Leijon var arbetsmarknadsminister innan hon blev den första justitieministern utan juristexamen. Under hennes korta tid på posten stod brottsoffrens ställning i fokus. Efter företaget Bofors omdiskuterade vapenaffärer i Indien inleddes arbetet av en lag om företagshemligheter. Leijon avgick i samband med att Ebbe Carlsson-affären uppdagades. I denna politiska skandal framkom att bokförläggaren Ebbe Carlsson, med stöd från justitieministern, utredde en teori om att den kurdiska gerilla-organisation PKK varit delaktig i Palmemordet.

Gun Hellsvik (M) 1991–1994

Hellsvik utbildade sig till jurist i Lund och arbetade sedan som lektor. Hon utsågs till justitieminister i Carl Bildts fyrtipartiregering. Fotbojan som ett alternativ till fängelsestraff slog igenom under Hellsviks tid som minister. Hon var ordförande i justitieutskottet efter regeringsskiftet och blev sedan generaldirektör för Patent- och registreringsverket i början av 2000-talet.

Laila Freivalds (S) 1988–1991, 1994–2000

Efter juridikstudier i Uppsala arbetade Freivalds på Konsumentverket och på advokatbyrån Baker & McKenzie. Hon blev en av Socialdemokraternas mest namnkunniga politiker och innehade posten som justitieminister i två omgångar. Freivalds avgick sedan hon röstat för en ombildning av hyreshuset hon bodde i trots att hon signerat två lagar som skulle försvåra den typen av kommunala utförsäljningar. Hon återvände till politiken ett par år senare som utrikesminister.

Thomas Bodström (S) 2000–2006

Bodström studerade juridik på Stockholms universitet. Han var en känd fotbollsspelare i AIK och arbetade som försvarsadvokat. I rollen som justitieminister föreslog Bodström nya polismetoder såsom buggning, signalspaning och lagring av trafikdata. Detta ledde dock till kritik från flera håll. Under hans år som justitieminister kom människohandel att straffbeläggas samtidigt som sexualbrotten i brottsbalken utökades.

Beatrice Ask (M) 2006–2014

Ask blev den tredje icke-juristen på posten som justitieminister. Hon förespråkade fler poliser och hårdare straff för grova våldsbrott. Under hennes åtta år skärptes straffskalan för mord och preskriptionstiden för bland annat mord avskaffades. Dessutom kan

nämnas att revisionsplikten kom att avskaffas för små och medelstora företag. Sedan valet 2014 är Ask ordförande i justitieutskottet.

TEXT Christian Fredriksson
FOTO s. 20 Frankie Fouganthin
s. 21 Peter Knutson

Plånbok eller lagbok?

”VI REKOMMENDERAR INTE ATT NI JOBBAR under utbildningen”, sa en av mina allra första lärare på programmet. Jag minns att jag tänkte ”exakt i vilken värld lever du?”. Orsaken var att jag precis köpt böcker och därför insett vad de flesta juriststudenter inser redan tidigt i utbildningen. Kurslitteraturen kan bli en dyr historia.

DET är synd att klaga, vi betalar ju inte för själva utbildningen, men det ändrar inte det faktum att böckerna ofta utgör en betungande post i studentekonomin. Inte minst för de studenter vars enda inkomst är de drygt 9000 kronor som bidrag och lån från CSN innebär.

Litteraturlistan på Juridisk introduktionskurs kostar idag sammanlagt 3137 kr om man köper allt nytt hos Adlibris. Därtill kommer priset för en lagbok, som enligt institutionens hemsida ska vara ”så ny som möjligt”. Den svarta lagboken från 2015 kostar just nu 1375 kr och priset för den blå är 2349 kr på Adlibris. Det innebär att böckerna enbart för den första terminens första kurs kostar mellan 4512-5486 kr om man köper allt nytt, beroende på vilken lagbok man föredrar. Då ingår inte kompendier som säljs på Juristernas bokhandel eller rekommenderad litteratur som inte är obligatorisk.

Begagnad litteratur är naturligtvis en räddning för många som vill få pengarna att räcka lite längre. Äldre upplagor av litteraturen används dock ofta enligt institutionen på ”egen risk”. Juridikens

föränderliga natur är förstås en viktig orsak till detta, ny praxis och lagändringar kräver ständigt nya upplagor. Ibland är det svårt att avgöra när det går bra att köpa en äldre begagnad upplaga och när man ska investera i en ny. Begagnade böcker i aktuell upplaga är ofta eftertraktade men även där finns fallgropar. Den något osannolika men teoretiskt möjliga risken att en begagnad bok innehåller otillåtna markeringar, gör att en och annan student tar det säkra före det osäkra och hellre köper en helt ny bok. Många studenter med mig granskar begagnade böcker noggrant och frågar gärna kamrater om en ”second opinion”, huruvida de till synes tillåtna markeringarna utgör ett otillåtet system som vi inte ser.

DET KÄNNES så dumt att klaga. Vi är lyckligt lottade i Sverige som får vår dyra utbildning bekostad helt oavsett föräldrars möjlighet att betala. Vi måste inte jobba natt under hela utbildningen bara för att betala terminsavgiften och många av oss slipper dela ett möjligt studentrum med tre snarkande rumskamrater trots Stockholms vedervärdiga bostadsmarknad.

Det känns så dumt att klaga, vi har kommit in på en av landets mest eftertraktade utbildningar och det är så lätt att glömma bort i all ångest och tentahets, vilken otrolig möjlighet vi har fått. Det kanske ska vara lite jobbigt att studera, för att det lär oss att prioritera och ger oss perspektiv.

FÖR ATT vi klagat över konsekvenserna av en möjlighet som många människor i den här världen bara kan drömma om. För att vi stressar och hetsar över problem som går att lösa, rena lyxproblem som vi har valt själva. Det fungerar ju ändå för så många av oss. Självt har jag extrajobb, sambo som jobbar och låg hyra men jag kan inte låta bli att tänka på vad som hade hänt om jag inte haft det. Då hade jag kanske inte kallat en utgift på tusentals kronor per kurs för lyxproblem.

TEXT Mikaela Thuresson
FOTO Niklas Bolin Djanaiëff

Look no further.

You have a goal: a career step that takes you further. We have a promise: to reward your commitment by investing in your skills and development. Here at Roschier we are advisors with a strong purpose. Determined and ambitious people who rise to the challenge and never stop learning. Who get deeply involved, dig in, and don't give up until we succeed. Who ensure advice that reaches beyond the obvious by working closely with our clients, making their reality our own. Does that sound like you?

Take a look at www.roschier.com

ROSCHIER

FRÅGA arbets- rättaren REBECCA

REBECCA HENRIQUES arbetar som arbetsrättsjurist och förhandlare hos Transportgruppen som är en samarbetsorganisation för arbetsgivar- och branschförbund inom transportnäringen. Rebecca har examen i juridik och en fil. kand. i personal och arbetslivsfrågor. Hon ansvarar även för den årliga sammanställningen av Karnovs författningssamling i arbetsrätt.

Har du också en arbetsrättsfråga som du vill få svar på?
Mejla till arbetsratt@jurstud.com

Drogtest på jobbet

Fråga: Såg att en SVT-reporter tvingats göra ett drogtest för att bevisa att hon var drogfri. Får en arbetsgivare tvinga anställda att göra drogtest? Måste det finnas en misstanke om drogmissbruk och hur stark måste i så fall den misstanken vara? /Mvh Nyfiken

Svar: Det finns ingen lagstiftning som reglerar drogtest i arbetslivet, trots flera utredningar om integritet i arbetslivet, exempelvis SOU 2009:44. Frågan om arbetsgivare får drogtesta de anställda har dock behandlats av Arbetsdomstolen i ett flertal domar; exempelvis AD 2002

nr 51, AD 2001 nr 3, AD 1998 nr 97 och AD 1991 nr 45.

Du frågar om arbetsgivaren kan tvinga de anställda att genomgå drogtest. Svaret är att arbetsgivaren kan genomföra drogtest på arbetsplatsen under vissa förutsättningar. Det kan t.ex. framgå av kollektivavtal, enskilda anställningsavtal eller annat avtal att arbetsgivaren har den rätten.

Ett sådant avtal är inte rättsligt bindande för den anställde, vilket får till följd att arbetsgivaren inte kan kräva allmänt skadestånd eller vite om den anställde vägrar. Att den anställde vägrar medverka kan däremot få till följd att hen förlorar sitt arbete eftersom agerandet

kan utgöra saklig grund för uppsägning.

Om drogtest inte regleras i något avtal så kan arbetsgivaren ändå ha rätt att kräva att de anställda ska drogtestas med stöd av den allmänna arbetsledningsrätten. I Arbetsmiljölagen framgår det att arbetsgivaren ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagar utsätts för ohälsa eller olycksfall, 3 kap 2 §. Det ställs även krav på arbetstagar att medverka i

arbetsmiljöarbetet och delta i genomförandet av de åtgärder som behövs för att åstadkomma en god arbetsmiljö, 3 kap 4 §. Arbetsgivaren åläggs med andra ord ett stort ansvar för de anställdas

sin personliga integritet och arbetsgivarens intresse av att den anställda drogtestas. Graden av identitetskränkning beror på under vilka omständigheter testningen genomförs, anledningen till genomförandet samt hur testet genomförs, se AD 1998 nr 97.

Så för att sammanfatta svaret på dina frågor. Arbetsgivaren kan kräva att anställda drogtestas, dock kan den anställde vägra att delta och detta kan i värsta fall leda till uppsägning av den anställde. Det måste inte finnas en misstanke om drogmissbruk hos de anställda för att införa drogtest på arbetsplatsen utan de införs vanligtvis som en förebyggande åtgärd för att garantera en säker arbetsmiljö.

Privatsurf på jobbet

Fråga: Jag jobbar på ett kontor och det händer ganska ofta att jag kollar upp privata grejer på min jobbdator. Jag kan tänka mig att jag sysslar med detta minst en kvart varje gång jag jobbar och att jag inte kompenserar upp denna förlorade arbetstid i efterhand. Om man sköter sig i övrigt, kan man få sparken för sådant här? /Kristina

Svar: Många företag har IT-policys som reglerar hur och när man får surfa på arbetstid, vissa företag har ett strikt förbud medan andra företag accepterar att det under förutsättning att det sker i begränsad omfattning och arbetsuppgifterna inte blir lidande.

Huvudregeln är dock att det anställningsavtal eller kollektivavtal som anger vilka arbetstider du har gäller. Under den angivna arbetstiden förväntas du utföra ditt arbete för arbetsgivarens räkning och privata angelägenheter förväntas skötas vid raster och utanför arbetstid.

Om du som anställd inte utför arbete under den avtalade arbetstiden så kan det leda till disciplinära åtgärder från din arbetsgivare. Om du bedöms miss-

sköta din arbetstid kan du få en varning som i värsta fall kan leda till uppsägning eller avskedande.

Tankade fel på jobbet

Fråga: Jag råkadet tanka min arbetsgivares bil med bensin istället för diesel. Bilen fick så klart motorhaveri och fick åka in på service. Arbetsgivaren var väl inte helt glad men fixade bilen och så var det inte mycket mer med den saken. Nu i efterhand undrar jag om företaget hade kunnat kräva mig på pengar? /Klant Fia

Svar: En arbetsgivare har en skyldighet att ersätta person- eller saksador som en arbetstagarare vållat genom fel eller försummelse i tjänsten. Arbetsgivarens ansvar kallas för principalansvar och regleras i 3 kap 1 § i Skadeståndslagen.

Principalansvaret begränsas genom att skadan ska ha vållats i tjänsten av arbetstagararen, det gäller även om handlingen ligger utanför dina egentliga arbetsuppgifter, se NJA 2000 s. 380.

Det här innebär att om du i tjänsten råkadet tanka bilen med fel bränsle och det har skett genom försummelse ska arbetsgivaren som huvudregel ansvara för ditt agerande. Om du däremot hade agerat avsiktligt eller genom grov vårdslöshet skulle du kunnat bli ersättningskyldig trots att det skedde i tjänsten, 4 kap 1 § Skadeståndslagen. Det är mycket ovanligt och sker bara om det finns synnerliga skäl med hänsyn till handlingens beskaffenhet, arbetstagararens ställning, den skadelidandes intresse och övriga omständigheter.

Din arbetsgivare gjorde bedömningen att detta var en miss från din sida som inte var avsiktlig och agerade då som principal och tog ansvar för det inträffade.

FOTO Niklas Bolin Djanaieff

Barn med Aspergers ansågs inte trovärdigt

Studenter behöver bli medvetna om sina fördomar

JURISTER ÄR INTE SÅ OBJEKTIVA SOM DE KANSKE VILL TRO ATT DE ÄR – ändå ges frågan om objektivitet lite utrymme på juristprogrammet. Det är dags för förändring skriver Vänsterjuristerna i en debattartikel.

UNDER en lektion i bevisvärdering fick juriststudenterna vid Stockholms universitet ta del av ett förhör med ett barn som berättade att hen utsatts för sexuella övergrepp. Hälften av studenterna fick veta att barnet diagnostiserats med Aspergers syndrom, medan den andra hälften inte fått någon särskild bakgrundsinformation. I övrigt var förhöret identiskt. Därefter fick studenterna göra en trovärdighetsbedömning. Resultatet blev, precis som läraren väntat sig, att de studenter som fått veta att barnet hade Asperger inte ansåg att barnet var trovärdigt. Övriga studenter ansåg däremot att berättelsen var fullt trovärdig och alltså kunde läggas till grund för en fällande dom.

Det finns självklart inte någon saklig grund för att anse att barn med vissa typer av funktionsvariationer generellt är mindre trovärdiga än andra barn. Den-

na värdering är endast en konsekvens av att varje människa har förutfattade meningar och att juriststudenter inte är något undantag.

Det brukar sägas att vi för att åstadkomma en enhetlig och förutsägbar rättstillämpning måste förhålla oss objektiva. Objektivitet är dock någonting som knappt behandlas under utbildningen, och ovanstående exempel är ett av mycket få där eleverna ens ställs inför frågan om objektivitet. Istället framträder frågan om objektiviteten som elefanten i rummet, något som hela tiden finns där, men som vi aldrig pratar om. Frågan har i princip aldrig diskuterats, utan istället är själva utgångspunkten för utbildningen att jurister, till skillnad från alla andra människor, magiskt nog är kapabla till att förhålla sig objektiva i alla givna situationer. Detta förhållningssätt menar vi är såväl orimligt som ovetenskapligt.

Självklart påverkas även jurister av den position de befinner sig i och de föreställningar de har som exempelvis etnicitet, kön, klass, funktion, sexualitet

och så vidare, något som ovan nämnda exempel tydligt illustrerar.

Det är en absolut nödvändighet att medvetandegöra juriststudenter om denna problematik för att ens kunna arbeta med objektivitet. Som jurist är en alltid i maktposition, där en ofta fattar beslut som får långtgående konsekvenser för enskilda.

Rimligt vore då att till alla dessa framtida domare, åklagare och advokater ge redskap till kritiskt tänkande, förståelse för sin position och framförallt för hur svårt det är att bedöma något objektivt.

Därför uppmanar vi den samlade student- och lärarkåren att tillsammans, genom hela utbildningen, på allvar börja diskutera juristernas roll i samhället och hur denna maktposition förhåller sig till tron att vi är magiskt objektiva.

Låt oss tala om elefanten i rummet.

TEXT Vänsterjuristerna

Vill du arbeta på en modern advokatbyrå där arbetsglädje och gemenskap genomsyrar verksamheten?

Hos oss får du som ung jurist arbeta i team med partners, driva ärenden tillsammans med seniora kollegor och ha klientkontakt tidigt i karriären. Det tror vi skapar delaktighet och goda förutsättningar för att både trivas och lyckas i sin roll. För oss är det viktigt att alla medarbetare både trivs och utvecklas i arbetet.

Om du vill arbeta på en modern byrå som erbjuder omväxlande arbetsuppgifter, där arbetsglädje och gemenskap genomsyrar verksamheten, så är vi övertygade om att du kommer trivas hos oss!

Följ oss gärna på Facebook och Twitter!

POSTTIDNING B

Juridiska Föreningen vid Stockholms Universitet
Frescativägen 16
114 18 Stockholm

HOS OSS ÄR DET DU SOM ÄR SKILLNADEN.

Min ambition är att lyfta blicken, se helheten och ständigt utmana mig själv. Det är då jag kan skapa de bästa lösningarna för klienten. Här har jag en plattform med lokala och internationella nätverk som ger mig förutsättningar att både fördjupa mig i juridiken och samtidigt tänka flera steg längre. Varje dag får jag nya insikter tillsammans med andra. Här blir jag en bättre jurist. Här får jag visa vägen.

MICHELE FARA
ADVOKAT, ANSTÄLLD
PÅ VINGE SEDAN 2007

   FÖLJ OSS!

[VINGE.SE/KARRIAR](https://vinge.se/karriar)

VINGE
VISAR VÄGEN